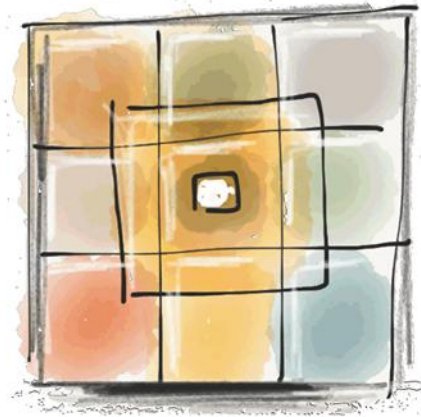

Vakdag conditionering

Workshop natuur en milieu(wetgeving): aanpak en benodigde onderzoeken

6 maart 2014, prof. mr. A.A. Freriks

ELEMENT.
A D V O C A T E N

Onderwerpen

- Belangrijkste besluitvormingstrajecten: projectplan Waterwet, inpassingsplan Wro, bestemmingsplan Wro (of omgevingsvergunning afwijken bestemmingsplan)
- M.e.r. en passende beoordeling: wie, wanneer en hoe?
- Van verkennen tot detailleren (aandachtspunten)
- Omgaan met knelpunten
- Veranderende wettelijke kaders in het oog houden
- Ervaringen uit andere programma's/projecten (o.a. Ruimte voor de Rivier, Rijk-regioprogramma Amsterdam-Almere-Markermeer RRAAM)

Besluitvormingstrajecten

- Projectplan
  - Wettelijke criteria bepalen verplichting, in andere gevallen is er een bevoegdheid
  - Projectprocedure?
  - Vaak combinatie met bestemmingsplan of omgevingsvergunning afwijken bestemmingsplan (bestemming, ruimtelijke afweging)
  - Inrichtingsmaatregelen in projectplan
  - Zeggenschap waterbeheerder
  - Coördinatie van uitvoeringsbesluiten wettelijk geregeld
  - Goedkeuring provincie bij doorlopen projectprocedure
  - Provincie of rijksoverheid voor natuuraspecten belangrijke spelers

Besluitvormingstrajecten

- Inpassingsplannen (rijks- of provinciaal inpassingsplan)
  - Indien nadruk op ruimtelijke vraagstukken
  - Veelheid belangen, betrokken instanties
  - Belangen waterbeheerders minder geborgd
  - Verankering inrichtingsmaatregelen?
  - Alleen ruimtelijk relevante aspecten, alleen als er ruimtelijk iets wijzigt
  - Geen coördinatie van rechtswege
  - Minder aan de orde dan bij bijv. Ruimte voor de Rivier?

Besluitvormingstrajecten

- Bestemmingplan gemeente/omgevingsvergunning afwijking bestemmingsplan (al dan niet projectplan)
  - Inpassing ruimtelijke consequenties projectplan indien vereist
  - Of: kaderstelling in bestemmingsplan
  - Criterium: goede ruimtelijke ordening

Onderzoek (m.e.r.): wetgeving

Besluit milieu-effectrapportage (D 3.2)

Activiteit De aanleg, wijziging of uitbreiding van werken inzake kanalisering of ter beperking van overstromingen, met inbegrip van primaire waterkeringen en rivierdijken (alle gevallen!).

Plannen De structuurvisie (artt. 2.1, 2.2 en 2.3 Wro), de plannen bedoeld in de art. 3.1, eerste lid Wro (bestemmingsplan), art. 3.6, eerste lid, onderdelen a en b Wro (inpassingsplan) en het plan, bedoeld in de artikelen 4.1 en 4.4 van de Waterwet (waterplan).

Besluit De goedkeuring van gedeputeerde staten van het projectplan (art. 5.7, eerste lid Waterwet) of, bij het ontbreken daarvan, het projectplan, bedoeld in artikel 5.4, eerste lid Waterwet, of, indien artikel 5.4, zesde lid, van die wet van toepassing is, de vaststelling van het tracé op grond van de Tracéwet of de Spoedwet wegverbreding door de Minister van IenM of het plan, bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onderdelen a en b Wro dan wel bij het ontbreken daarvan van het plan, bedoeld in artikel 3.1, eerste lid Wro.

Let op 1: art. 7.2a Wet milieubeheer: passende beoordeling

Let op 2: definitie bestemmingsplan (Besluit)

Onderzoek (m.e.r.): wetgeving

- MIRT-systematiek:
  - Verkenningenfase uitmondend in structuurvisie -> plan-m.e.r.
  - Verkenningenfase niet uitmondend in strategisch plan genoemd in kolom plannen Besluit m.e.r. -> geen plan m.e.r.-plicht (evt. vrijwillige m.e.r.)
  - Evt. onverplicht plan-m.e.r. in verkenningenfase laat wettelijke verplichtingen onverlet
- Wettelijke verplichtingen project-m.e.r.:
  - M.e.r.-beoordeling
  - D.w.z. bevoegd gezag voor besluit op projectniveau besluit over noodzaak om m.e.r. op te stellen
  - Uitvoeringsbesluiten genoemd onder kolom D in Besluit m.e.r.
  - Ongeacht m.e.r.-beoordeling kan altijd onverplicht project-m.e.r. worden doorlopen

Onderzoek (m.e.r.): wetgeving

- Wettelijke verplichtingen plan-m.e.r.:
  - Plannen die kaderstellend zijn voor uiteindelijk te nemen besluit c.q. waarvoor passende beoordeling nodig is i.v.m. mogelijke effecten op Natura 2000-gebied(en)
  - Kaderstellende plannen genoemd in kolom C Besluit milieueffectrapportage
  - Meerdere plannen kunnen onderworpen zijn aan plan-m.e.r. plicht

Onderzoek (m.e.r.): wetgeving

- Wet milieubeheer bevat inhoudelijke eisen plan-m.e.r. en project-m.e.r.
  - Art. 7.7. Wet milieubeheer plan-m.e.r.
  - Art. 7.23 Wet milieubeheer project-m.e.r.

PM art. 1.11 Crisis- en herstelwet : uitsluiting alternatievenonderzoek (nog) niet van toepassing op nHWBP (zie ook ABRvS 6 juli 2011, 201009980/1/M2)

Onderzoek (m.e.r.): voorbeelden

Projectplan en ruimtelijke inpassing bestemmingsplan (of omgevingsvergunning afwijken bestemmingsplan)

- Waterbeheerder stelt projectplan op (projectprocedure van toepassing indien sprake is van aanleg, verlegging of versterking van primaire waterkeringen)
- M.e.r.-beoordeling bij vaststelling projectplan of bij goedkeuringsbesluit gedeputeerde staten
- Goedkeuringsbesluit GS impliceert wel planologische beoordeling, maar geen planologisch besluit
- Ruimtelijke inpassing via bestemmingsplan. Alsnog plan-m.e.r. ? (PM niet relevant bij omgevingsvergunning)
- Omstreden, maar zie o.a. ABRvS 18 september 2013, 201300552/1/R1. Geen plan-m.e.r. omdat bestemmingsplan uitsluitend ziet op één-op-één inpassing en reeds relevante aspecten afgewogen in m.e.r.-beoordelingsnotitie projectplan. Kritiek op deze jurisprudentie i.v.m. Europese richtlijnen
- PM plan alleen kaderstellend als er nog een besluit over project volgt of kan volgen

Onderzoek (m.e.r.): voorbeelden

Bestemmingsplan en later projectplan

- Wel plan-m.e.r. bestemmingsplan en m.e.r.-beoordeling bij (goedkeuring) projectplan
- Zie lijn jurisprudentie: plan kaderstellend als er nog een besluit over project volgt of kan volgen. D.w.z. dat de activiteit pas na het later te nemen besluit kan worden gerealiseerd

Onderzoek (m.e.r.): voorbeelden

Inpassingsplan en uitvoeringsbesluiten

- Regelmatig komt gecombineerd plan-m.e.r. en project-m.e.r. voor bijv. door m.e.r.-plicht of m.e.r.-beoordelingsplicht besluiten en noodzaak passende beoordeling die leidt tot plan-m.e.r.

Onderzoek (natuur)

wetgeving

- **Natura 2000: Natuurbeschermingswet 1998**
  - Bescherming Natura 2000-gebieden: soorten en habitats
  - Criterium: aantasting van natuurlijke kenmerken
  - Plannen en vergunningen
  - Relatie met plan m.e.r. – passende beoordeling
- **Soortenbescherming: Flora- en faunawet**
  - Bescherming soorten (planten en dieren)
  - Belangrijk criterium: staat van instandhouding, functionaliteit leefgebied
  - Ontheffingen en vooruitblik op planniveau
  - Gedragscodes
  - Inventarisatie flora en fauna
- **EHS**
  - Ruimtelijke ordening

Van verkennen naar detailleren

- Welke besluiten zijn nodig
- Welke onderzoeken zijn daarvoor nodig
- Inventarisatie thema's
- www.infomil.nl: procedurehandleiding m.e.r. en praktijkhandreiking m.e.r., m.e.r.-scan
- www.commissiemer.nl
- www.natura2000.nl

Van verkennen naar detailleren

- Reikwijdte onderzoek bepalen (uitstraling project)
- Afstemmen op fase van besluitvorming
- M.e.r. of passende beoordeling plan vraagt om andere detaillering dan op project-niveau.
- Verkenning op basis van beschikbare informatie. Verken ook meteen of gegevens voor vervolgfase bruikbaar zijn (o.a. detailniveau en actualiteit van gegevens).
- Gemeenten, belangenorganisaties, provincies (bijv. onderzoeksrapporten, vergunningenbestand, in voorbereiding zijnde beheerplannen, lopende beheermaatregelen)
- Onderzoek kan tijdrovend zijn (bijv. meerdere seizoenen, wetenschappelijke onzekerheden), tijdig nagaan of belangrijke informatie ontbreekt
- Laat onderzoek door een goed bureau uitvoeren

Van verkennen naar detailleren

- Kenmerkende waarden, zeldzame waarden, seizoensaspecten, etc.
- Wat zijn de belangrijkste knelpunten?
- Globale indruk noodzaak en mogelijkheden mitigatie (Conclusie AG in A2-zaak!)
- Balans tussen negatieve en positieve effecten.
- Benut kansen als natuur kan meeliften in een project
- Welke ontwikkelingen vinden plaats in de omgeving (cumulatie)
- Beoordeel kritisch of een ecologisch rapport de benodigde informatie bevat voor het doel waarvoor het rapport is opgesteld

Focus op informatie die nodig en nuttig is om keuzes te maken !
Denken in mogelijkheden levert meer op dan nadruk op risico's.

Denk tijdig na over inpassing

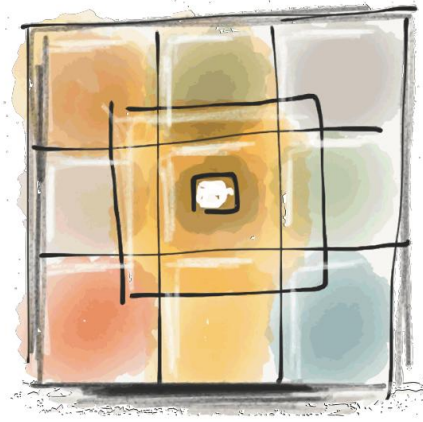
- Managen van onzekerheden
- Risico's
- Keuzes
- Oplossingsrichtingen
- Meekoppelen?

Veranderende wetgeving

- Natuurbeschermingswet 1998 -> Wet natuurbescherming
- Flora- en faunawet -> Wet natuurbescherming
- Omgevingswet -> projectbesluit (komt in plaats van projectplan, tracébesluit en inpassingsplan en vervangt aantal coördinatieregelingen)

Dank voor uw aandacht.
Vragen?

afreriks@element-advocaten.nl

ELEMENT.
A D V O C A T E N